

Náttúruminjasafn Íslands

16 202

Ársreikningur 2023

Efnisyfirlit

	Bls.
Skýrsla og áritun forstöðumanns	2
Yfirlit um afkomu ársins	3
Efnahagsreikningur	4
Sjóðstreymisyfirlit	5
Yfirlit um fjárveitingar eftir fjárheimildaliðum	6
Skýringar	7

Náttúruminjasafn Íslands

kt. 5207074-0340

Suðurlandsbraut 24, 105 Reykjavík

Skýrsla og áritun forstöðumanns

Hlutverk Náttúruminjasafns Íslands er að varpa ljósi á náttúru Íslands, náttúrusögu landsins, nýtingu náttúruauðlinda og náttúruvernd, auk þess að varpa ljósi á samspil manns og náttúru og á náttúru landsins í alþjóðlegu samhengi.

Náttúruminjasafnið safnar munum sem henta starfsemi þess, skráir þá og varðveitir. Safnið aflar upplýsinga sem veita yfirlit yfir náttúru Íslands og nýtingu náttúruauðlinda innan lands og utan og annast kynningu með sýningum og annarri fræðslustarfsemi með það að markmiði að veita sem víðtækasta sýn á íslenska náttúru. Safnið skal miðla fræðslu um íslenska náttúru til skóla, fjölmíðla og almennings. Safnið annast rannsóknir á starfssviði sínu. Náttúruminjasafn Íslands veitir öðrum náttúruminjasöfnum ráðgjöf, stuðlar að samvinnu þeirra hér á landi og vinnur að samræmdri safnastefnu á sviði náttúrufræða. Náttúruminjasafnið skal eiga samstarf við vísinda- og rannsóknastofnanir á sviði náttúrufræða á vegum ríkisins og annarra aðila.

Starfsemin fellur undir málefnasvið 18 og málaflokk 10 samkvæmt flokkun í fjárlögum.

Á árinu 2023 var ársveltan kr. 207,5 milljónir og afkoma kr. -65,3 milljónir. Samkvæmt efnahagsreikningi er hrein eign kr. -118,6 milljónir í árslok og eignir samtals kr. 128,5 milljónir.

Starfsemin á árinu 2023 byggir á heimildum í fjárlögum og fjárukalögum fyrir árið 2023. Yfirlit um stöðu fjárveitinga og breytingar ársins er á bls. 6.

Það er álit mitt að ársreikningur 2023 gefi glögga mynd af rekstri, eignum, skuldum og eiginfjárstöðu í samræmi við lög um opinber fjármál.

Forstöðumaður staðfestir hér með ársreikning Náttúruminjasafns Íslands fyrir árið 2023 með rafrænni undirritun sinni.

Hilmar J. Malmquist
Forstöðumaður

(undirritað rafrænt)

Yfirlit um afkomu ársins 2023

	Skýr	2023	2022
Tekjur			
Tekjufærsla fjárveitinga	2	146.900.000	125.900.000
Seld þjónusta	3	389.970	0
Vörusala		147.025	9.412.884
Framlög og ýmsar tekjur	4	39.571.411	27.978.980
Vaxtatekjur, verðbætur og gengishagnaður		0	732
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára	2	20.488.649	20.496.199
Tekjur samtals		207.497.055	183.788.795
Gjöld			
Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður	5	154.089.209	141.006.808
Annar rekstrarkostnaður	6	98.244.367	74.655.748
Vaxtagjöld, verðbætur og gengistap		2.506	41.148
Afskriftir og niðurfærslur	7	20.488.649	20.496.199
Gjöld samtals		272.824.731	236.199.903
Afkoma ársins		(65.327.676)	(52.411.108)

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti yfirlits um afkomu ársins.

Efnahagsreikningur 31. desember 2023

	Skýr	31.12.2023	31.12.2022
Eignir			
Viðskiptakröfur		103.000	502.905
Tengdir aðilar	8	804.822	2.170.051
Aðrar kröfur og fyrirframgreiddur kostnaður	9	21.720.777	23.291.309
Varanlegir rekstrarfjármunir	10	105.893.338	125.298.884
Óefnislegar eignir	11	0	2.978
Eignir samtals		<u>128.521.937</u>	<u>151.266.127</u>
Skuldir			
Tengdir aðilar	8	151.123.285	338.382.082
Viðskiptaskuldir		25.094.459	8.061.154
Ýmsar skammtímaskuldir	12	13.491.537	1.943.514
Frestun tekjufærslu fjárfestingarheimilda	13	57.445.965	(68.983.242)
Skuldir samtals		<u>247.155.246</u>	<u>279.403.508</u>
Eignir samtals að frádrögnum skuldum samtals		(118.633.309)	(128.137.381)
Eigið fé			
Hrein eign	14	(118.633.309)	(128.137.381)
Eigið fé samtals		<u>(118.633.309)</u>	<u>(128.137.381)</u>
Eigið fé og skuldir samtals		<u>128.521.937</u>	<u>151.266.127</u>
Aðrar upplýsingar	15		

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti efnahagsreiknings.

Sjóðstreymisyfirlit ársins 2023

	Skýr	2023	2022
Rekstrarhreyfingar			
Hreint veltufé frá rekstri:			
Afkoma ársins		(65.327.676)	(52.411.108)
Rekstrarliðir sem ekki hafa áhrif á fjárstreymi:			
Afskriftir	7	20.488.649	20.496.199
Tekjufærsla frestaðra tekna fyrri ára		(20.488.649)	(20.496.199)
		<u>(65.327.676)</u>	<u>(52.411.108)</u>
Lækkun (hækkun) rekstrartengdra eigna:			
Viðskiptakröfur - aðrar skammtímakröfur		1.970.437	(16.205.642)
Tengdir aðilar		34.775.911	72.780.598
Hækkun (lækkun) rekstrartengdra skulda:			
Skammtímaskuldir		28.581.328	(4.163.848)
		<u>65.327.676</u>	<u>52.411.108</u>
		<u>0</u>	<u>0</u>
Handbært fé frá rekstri		<u>0</u>	<u>0</u>
Fjárfestingarhreyfingar			
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	10	(1.080.125)	(6.330.724)
		<u>(1.080.125)</u>	<u>(6.330.724)</u>
Fjármögnunarhreyfingar			
Tengdir aðilar		180.125	5.530.724
Fjárfestingarframlag		900.000	800.000
		<u>1.080.125</u>	<u>6.330.724</u>
Hækkun (lækkun) á handbæru fé			
Handbært fé í byrjun árs		0	0
		<u>0</u>	<u>0</u>
Handbært fé í árslok		<u>0</u>	<u>0</u>

Skýringar í ársreikningi eru óaðskiljanlegur hluti sjóðstreymisyfirlits.

Yfirlit um fjárveitingar eftir fjárheimildaliðum

	Fjárveiting til rekstrar	Fjárveiting til fjárfestinga	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum 2023	140.500.000	900.000	141.400.000
Fjárveiting skv. fjárlögum og fjárukalögum	140.500.000	900.000	141.400.000
Millifærslur og aðrar breytingar fjárheimilda			
Launabætur	6.400.000		6.400.000
Fjárveiting ársins	146.900.000	900.000	147.800.000
Staða fjárveitinga fyrri ára í lok árs 2022, (umframráðstafað)	(128.137.381)	(194.285.104)	(322.422.485)
Breyting fjárveitinga skv. ákvörðun fjármála- og efnahagsráðuneytisins ..	74.831.748	146.017.856	220.849.604
Fjárveiting til ráðstöfunar á árinu	93.594.367	(47.367.248)	46.227.119
Ráðstöfun ársins að frádregnum sértekjum	(212.227.676)	(1.080.125)	(213.307.801)
Staða fjárveitinga í lok árs 2023	(118.633.309)	(48.447.373)	(167.080.682)

Skýringar

1. Yfirlit um helstu reikningsskilaaðferðir

Grundvöllur reikningsskila

Ársreikningurinn er gerður í samræmi við lög um opinber fjármál og ákvarðanir reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs auk þess að styðjast við ákvæði laga um ársreikninga eftir því sem við á. Hér er gerð grein fyrir helstu reikningsskilaaðferðum sem beitt er við gerð ársreikningsins. Reikningsskilin eru skv. kostnaðarverðsreglu og eru á rekstrargrunni að öðru leyti en sjóðstreymi sem er á greiðslugrunni.

Við gerð reikningsskilanna þurfa stjórnendur að meta ýmis atriði og gefa sér forsendur um mat á eignum, skuldum, tekjum og gjöldum. Aðferðir þessar eiga sér stoð í alþjóðlegum reikningsskilastöðlum, IPSAS, ákvörðunum reikningsskilaráðs A-hluta ríkissjóðs eða styðjast við ákvæði ársreikningalaga, en raunverulegt verðmæti þeirra liða sem þannig eru metnir getur við sölu eða innlaun reynst annað en niðurstaða samkvæmt matinu.

Innlaun tekna

Tekjur af afhendingu á vörum og þjónustu til þriðja aðila eru metnar á gangvirði móttækis endurgjalds.

Tekjur af sölu vöru eru færðar þegar verulegur hluti áhættu og ávinnings af eignarhaldi hefur færst til kaupanda.

Tekjur vegna veittrar þjónustu eru færðar línulega yfir þann tíma sem þjónustan er veitt, nema fyrir liggja atvik sem betur lýsir lokum viðskiptanna.

Fjárveitingar til rekstrar ársins eru færðar til tekna á árinu.

Fjárveitingar sem ætlaðar eru til fjárfestinga eru færðar til tekna þannig að þær mæti þeim kostnaði sem af fjárfestingunni hlýst í formi afskrifta, úreldingar eða sölutaps.

Gjöld

Gjöld eru færð á því tímabili þegar til þeirra er stofnað.

Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir eru upphaflega færðar á kostnaðarverði.

Óefnislegar eignir með takmörkuðum líftíma eru færðar á kostnaðarverði að fráreginni virðisrýrnun og niðurfærslum. Niðurfærslur eru gjaldfærðar línulega yfir líftíma eignarinnar í yfirliti um afkomu. Almennt er áætlaður nýtingartími tölvuhugbúnaðar sex til átta ár.

Óefnislegar eignir með ótakmarkaðan nýtingartíma eru ekki niðurfærðar en eru prófaðar a.m.k. árlega með tilliti til virðisrýrnunar.

Innleyst tap vegna ráðstöfunar óefnislegra eigna er fært í yfirlit um afkomu á því tímabili þegar viðskiptin eiga sér stað. Söluverð eigna og þar með söluhagnaður myndar fjárfestingarheimild og er meðhöndlað þannig.

Óefnislegar eignir með takmörkuðum líftíma eru skoðaðar a.m.k. árlega til að ákvarða hvort einhver vísbending sé um virðisrýrnun. Ef endurheimtanleg fjárhæð óefnislegrar eignar er lægri en bókfært verð hennar, er bókfært verð hennar fært í endurheimtanlega fjárhæð og virðisrýrnunartap fært í yfirlit um afkomu.

Skýringar

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir

Varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að frádregnum afskriftum. Liggja kostnaðarverð ekki fyrir er miðað við metið gangvirði sem kostnaðarverð. Ef eignar er aflað án endurgjalds eða gegn vægu endurgjaldi er eignin færð til tekna á gangverði, þegar gangvirði verður ákvarðað með áreiðanlegum hætti, í yfirlit um afkomu.

Afskriftir eru reiknaðar línulega miðað við áætlaðan notkunartíma einstakra hluta rekstrarfjármuna þannig að kostnaðarverði, eða matsvirði, að frádregnu niðurlagsverði sé dreift á notkunartíma eignarinnar. Afskriftaraðferð, notkunartími og niðurlagsverð eru endurmetin á uppgjörsdegi og breytt ef við á.

Áætlaður notkunartími varanlegra rekstrarfjármuna er sem hér segir eftir flokkum:

Áhöld, tæki og búnaður	3-10 ár
Farartæki og vélar	8-15 ár
Aðrar eignir	óafskrifað

Þegar bókfært verð eigna er hærra en endurheimtanlegt verð þeirra, eru eignirnar færðar niður í endurheimtanlegt verð.

Söluverð og þar með talinn söluhagnaður eigna myndar heimild til endurnýjunar eigna og er meðhöndlað sem fjárfestingarheimild. Tap af sölu eigna er mismunur á söluverði og bókfærðu verði á söluþegi og er hluti af afkomu ársins.

Kostnaður vegna viðhalds er gjaldfærður í yfirlit um afkomu þegar hann fellur til. Kostnaður við meiriháttar endurbætur á varanlegum rekstrarfjármunum er eignfærður þegar endurbótum er ætlað að hafa í för með sér að eignir verði hæfari til tekjuöflunar eða nýtingartími breytist. Endurbæturnar eru afskrifaðar á áætluðum endingartíma viðkomandi eigna.

Viðskiptakröfur

Viðskiptakröfur eru færðar á nafnverði að frádreginni niðurfærslu til að mæta þeim kröfum sem kunna að tapast. Niðurfærslan er byggð á mati á tapsáhættu gagnvart einstökum kröfum og kröfunum í heild. Kröfur sem eru endanlega tapaðar eru færðar út úr bókum stofnunarinnar.

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir

Viðskiptaskuldir og aðrar skuldir eru skráðar eftir mati á þeim útgjöldum sem þarf til að gera upp skuldbindinguna. Skuldir sem gerast upp eftir lengri tíma en 12 mánuði, aðrar en orlofsskuldbinding, eru skráðar á núvirði áætlaðs framtíðarsjóðstreymis vegna greiðslu þeirra.

Skuldbindingar

Skuldbindingar eru framtíðarútgjöld og -skuldir í samningum sem gerðir hafa verið á reikningssskiladegi.

Skuldbindingar eru flokkaðar þannig:

- leiguskuldbinding: óuppsęjanlegar rekstrarleigugreiðslur með leigutíma umfram eitt ár
- uppsęjanlegar skuldbindingar með viðurlögum eða útgöngukostnaðarákvæðum í samningi, eru færðar á því verði sem nemur viðurlögum eða útgöngukostnaði (það er lágmarks framtíðargreiðslur)

Skuldbindingar um greiðslu vaxta af skuldum, skuldbindingar um framlög og skuldbindingar sem tengjast ráðningarsamningum starfsmanna eru ekki taldar með í samantekt um skuldbindingar.

Tengdir aðilar

Tengdir aðilar er ríkissjóður og aðrir ríkisaðilar.

Samanburðarfjárhæðir

Þar sem við á hefur samanburðarfjárhæðum verið breytt til þess að gæta samræmis við breytingu á framsetningu þessa árs.

Skýringar

2023 2022

2 Tekjufærsla fjárveitinga

Fjárveiting ársins	146.900.000	125.900.000
Tekjufærsla frestaðra tekna	20.488.649	20.496.199
	<u>167.388.649</u>	<u>146.396.199</u>

Yfirlit um fjárveitingar ársins, breytingar þeirra og stöðu í árslok:

	Rekstur	Rekstrar- tilfærslur	Fjármagns- tilfærslur	Samtals
Fjárlög að frádregnum rekstrartekjum skv. fjárlögum	140.500.000	0	0	140.500.000
Launabætur	6.400.000	0	0	6.400.000
Fjárveiting til tekna	146.900.000	0	0	146.900.000
Ráðstöfun ársins, skv. yfirliti um afkomu að frádregnum sértekjum .	(212.227.676)	0	0	(212.227.676)
Staða fjárveitinga ársins í lok árs	(65.327.676)	0	0	(65.327.676)

2023 2022

3 Seld þjónusta

Sérfræðiþjónusta	389.970	0
	<u>389.970</u>	<u>0</u>

4 Framlög og ýmsar tekjur

Framlög frá ríkisaðilum í A-hluta	40.000	204.000
Framlög frá öðrum en ríkissjóði og gjafir	39.039.111	27.774.980
Ýmsar tekjur	492.300	0
	<u>39.571.411</u>	<u>27.978.980</u>

5 Laun, launatengd gjöld og starfsmannakostnaður

Laun	115.379.326	121.443.703
Orlof, breyting	12.025.167	(7.452.334)
Launatengd gjöld	26.016.561	26.664.939
Starfsmannakostnaður	668.155	350.500
	<u>154.089.209</u>	<u>141.006.808</u>
Meðalfjöldi stöðugilda	10,6	11,7

Skýringar

	2023	2022
6 Annar rekstrarkostnaður		
Bækur, ritföng, filmur o.fl.	402.954	820.271
Byggingarvörur, almennar	4.496	28.271
Byggingarvörur, aðrar	4.953	8.698
Ýmis tæki og áhöld	220.665	162.467
Varahlutir og viðhaldsvörur	58.536	0
Orkugjafar	309.970	350.455
Matvæli	748.105	727.946
Almennar rekstrarvörur	187.167	143.514
Vörukaup, almenn	1.936.846	2.241.622
Rannsóknarstofuefni	0	6.114
Kennslu- og föndurvörur	71.578	862.011
Ýmsar sérgreindar vörur	25.030	48.384
Vörukaup, sérgreind	96.608	916.509
Fundir, námskeið, risna	460.381	1.127.492
Ferðir, uppihald	835.851	4.158.713
Akstur	466.137	795.884
Sérfræðiþjónusta	67.188.879	33.620.401
Innheimta, umboðs-, sölu- og þjónustugjöld	75.895	23.380
Auglýsingar og kynningarstarfsemi	1.251.829	4.183.801
Prentun, póstur, flutningar og önnur þjónusta	2.369.754	3.091.898
Funda- og ferðakostnaður, akstur og ýmis sérfræðiþjónusta	72.648.726	47.001.569
Samningsbundin kaup og leiga	265.512	68.448
Afnotagjöld	4.097.171	3.343.309
Leigugjöld	15.252.963	13.795.453
Notkun véla og flutningatækja	41.200	116.100
Verkkaup	1.162.748	6.106.534
Kostnaðarhlutdeild	1.049.783	835.233
Tryggingar, lögboðnar	0	225.537
Opinber gjöld	42.086	5.434
Tilfærslur	1.650.724	0
Leigugjöld, verkkaup, bætur, tryggingar, opinber gjöld o.fl.	23.562.187	24.496.048
Annar rekstrarkostnaður samtals	98.244.367	74.655.748
7 Afskriftir		
Áhöld, tæki og búnaður	19.160.972	19.453.673
Aðrar eignir	1.324.699	1.024.699
Niðurfærsla óefnislegra eigna	2.978	17.827
	20.488.649	20.496.199

Skýringar

31.12.2023 31.12.2022

8 Tengdir aðilar

Viðskipti við tengda aðila eru á sömu kjörum og viðskipti við ótengda aðila.

Kröfur á tengda aðila:

Aðrir ríkisaðilar	804.822	2.170.051
	<u>804.822</u>	<u>2.170.051</u>

Skuldir við tengda aðila:

Viðskiptareikningur við ríkissjóð	150.910.211	330.904.928
Viðskiptareikningar við aðra ríkisaðila	213.074	7.477.154
	<u>151.123.285</u>	<u>338.382.082</u>

9 Aðrar kröfur og fyrirframgreiddur kostnaður

Fyrirframgreiddur kostnaður	21.619.006	23.174.465
Skattar	101.771	116.844
	<u>21.720.777</u>	<u>23.291.309</u>

10 Varanlegir rekstrarfjármunir

Varanlegir rekstrarfjármunir greinast þannig:

Áhöld, tæki og búnaður	95.561.042	113.641.889
Aðrar eignir	10.332.296	11.656.995
	<u>105.893.338</u>	<u>125.298.884</u>

Varanlegir rekstrarfjármunir og afskriftir greinast þannig í árslok 2023:

	Áhöld, tæki og búnaður	Aðrar eignir	Samtals
Staða 01.01.2023	189.191.904	14.207.510	203.399.414
Viðbætur á árinu	1.080.125	0	1.080.125
	<u>190.272.029</u>	<u>14.207.510</u>	<u>204.479.539</u>
Afskriftir 01.01.2023	75.550.015	2.550.515	78.100.530
Afskrift ársins	19.160.972	1.324.699	20.485.671
	<u>94.710.987</u>	<u>3.875.214</u>	<u>98.586.201</u>
Staða 31.12.2023	<u>95.561.042</u>	<u>10.332.296</u>	<u>105.893.338</u>

31.12.2023 31.12.2022

11 Óefnislegar eignir

Óefnislegar eignir	0	2.978
--------------------------	---	-------

Óefnislegar eignir greinast þannig í árslok 2023:

	Hugbúnaður
Stofnverð 01.01.2023	83.504
	<u>83.504</u>
Niðurfært 01.01.2023	80.526
Niðurfærsla ársins	2.978
	<u>83.504</u>

Skýringar

	31.12.2023	31.12.2022
12 Ýmsar skammtímaskuldir		
Ógreitt orlof	13.491.537	1.466.370
Önnur ógreidd gjöld	0	477.144
	13.491.537	1.943.514

13 Frestun tekjufærslu fjárveitinga til fjárfestinga

Ríkissjóður fjármagnar rekstur stofnunarinnar, þar með taldar fjárfestingar. Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum er í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift er til gjalda á notkunartíma eignarinnar í formi afskrifta. Við innfærslu eignanna eru færðar frestaðar tekjur vegna fjárveitinga til fjárfestinga sem færast til tekna á eftirstöðvum notkunartíma eignanna eða falla niður við sölu eignarinnar nema söluandvirðið verði notað til endurfjárfestingar.

	31.12.2023	31.12.2022
Frestaðar tekjur vegna fjárfestingafjárveitinga	105.893.338	125.301.862
Ónotuð fjárveiting til fjárfestinga (Umframráðstafað)	(48.447.373)	(194.285.104)
	57.445.965	(68.983.242)

	Frestaðar tekjur vegna fjárfestinga	Fjárfestinga- fjárveiting	Samtals frestaðar tekjur
Staða 01.01.2023	125.301.862	(194.285.104)	(68.983.242)
Breyting á fjárfestingarfjárveitingu skv. ákvörðun fjármálaráðuneytisins	0	146.017.856	146.017.856
Fjárfestingarfjárveiting ársins	0	900.000	900.000
Fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum	1.080.125	(1.080.125)	0
Tekjufærsla frestaðra tekna	(20.488.649)	0	(20.488.649)
	105.893.338	(48.447.373)	57.445.965

Af frestuðum tekjum vegna fjárfestinga í árslok 2023 munu kr. 18,9 milljónir koma til tekna á árinu 2024.

14 Eigið fé

Yfirlit um breytingar á eiginfjárreikningum;

	31.12.2023	31.12.2022
Hrein eign		
Jöfnuður 1.1.	(128.137.381)	(75.726.273)
Breytingar á árslokastöðu fyrra árs samkvæmt ákvörðun fjármála- og efnahagsráðuneytisins	74.831.748	0
Afkoma ársins	(65.327.676)	(52.411.108)
Jöfnuður 31.12.	(118.633.309)	(128.137.381)

Ráðstöfun afkomu ársins og yfirfærsla eiginfjár yfir á næsta ár er háð frekari yfirferð og byggir endanleg ákvörðun á reglum sem fjármála- og efnahagsráðuneyti setur út frá 30. gr. laga um opinber fjármál í samráði við viðkomandi fagráðuneyti. Niðurstaðan verður birt í séryfirliti með ríkisreikningi.

Skýringar

15 Aðrar upplýsingar

Skuldbindandi samningar

Stofnunin hefur gert skuldbindandi samninga um húsnæði til ársloka 2022 og ótímabundna þjónustusamninga um rekstur og vörslu hugbúnaðarkerfa til næstu ára. Árlegar greiðslur vegna húsaleigu nema kr. 18,2 milljónum og vegna þjónustu- og vörslusamninga kerfa kr. 3,0 milljónum.

Veittar ábyrgðir

Ekki hefur verið gengist í ábyrgðir vegna þriðja aðila.

Óafturkallanleg loforð

Ekki hafa verið veitt nein óafturkallanleg loforð sem hafa áhrif á framtíðarrekstur.

Atburðir eftir reikningsskiladag

Engir atburðir hafa átt sér stað eftir reikningsskiladag sem hafa áhrif á fjárhagsstöðu og upplýsingar í ársreikningi.